

ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารโรงเรียนเอกชน

**The Satisfaction of the Parents Toward
the Private school Administration**

บรรพต สัณญาณกร

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

Banphot Sanyakorn

Chaiyaphum Rajabhat University

E-Mail: Banphot 25@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารโรงเรียนเอกชน โดยได้เล็งเห็นความสำคัญที่จะเป็นตัวช่วยทำให้การบริหารโรงเรียนเอกชนได้มีการพัฒนาระดับการศึกษาให้ดียิ่งๆ ขึ้นดังนี้

หลักการสร้างความพึงพอใจดังนี้ 1 .ความมั่นคงปลอดภัยและความสะดวกสบาย บุคคลทุกคนในองค์กรต้องการมาตรฐานการครองชีพที่ดี มีความมั่นคงปลอดภัย มีความสะดวกสบายพอสมควร ต้องการปัจจัยสี่ไม่ต้องวิตกกังวลในเรื่องการเงิน 2 .สภาพการทำงานที่น่าชื่นชมยินดี คุณภาพของสถานที่ทำงาน และสภาพแวดล้อมที่ดี 3.ความรู้สึกเป็นเจ้าของ ถ้าพนักงานมีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของกิจการเขาจะผลิตสิ่งของอย่างดี มีความระมัดระวังเหมือนกับสิ่งนั้นเป็นของตัวเอง 4 .การปฏิบัติต่อกันอย่างเที่ยงธรรม 5. ความรู้สึกสัมฤทธิ์ผล 6.ความรู้สึกว่ามีความสำคัญ 7.การมีส่วนร่วมในการวางนโยบาย 8.การนับถือตนเอง การที่พนักงานจะเกิดความพึงพอใจในงานอย่างเต็มที่นั้นงานนั้นจะต้องช่วยให้คนทำงานรู้สึกเคารพนับถือตนเอง

คำสำคัญ : ความพึงพอใจ; ผู้ปกครอง; การบริหารโรงเรียนเอกชน

Abstract

This article aims to synthesize the concept of parents' satisfaction with the administration of private schools. By recognizing that it is important to help the administration of private schools to improve education to be even better as follows.

Principles of satisfaction are as follows: 1. Security, security and convenience. Every person in the organization needs a standard of living. Security Fairly comfortable Need four factors, do not have to worry about financial matters. 2. Work conditions that rejoice The quality of the workplace And good environment 3. Owning feelings If employees feel that they are a part of the business, they will produce the goods well, with the same care as that of their own. 5. The feeling of fulfillment 6. Feeling important 7. Participation in policy making 8. Self-esteem In order for the employees to be fully satisfied with the job, that work must help the workers feel self-respect.

Keywords : The Satisfaction of the Parents ; Private school Administration

บทนำ

ในปัจจุบันบทบาทของโรงเรียนเอกชนนับว่ามีส่วนสำคัญในการช่วยพัฒนาการศึกษาของชาติได้เป็นอย่างดี เพราะภาคเอกชนต้องแข่งขันจัดการศึกษาเพื่อให้ได้คุณภาพ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องระเบียบวินัย ศีลธรรม หรือภาษาและวิชาชีพเฉพาะด้านเพื่อเป็นสร้างความพึงพอใจแก่ผู้ปกครองที่จะนำบุตรเรียนมาเรียนในที่นั้นๆ โดยกล่าวถึงความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้ที่ชอบหรือพอใจที่มีต่อองค์ประกอบและสิ่งจูงใจในด้านต่างๆ ของงาน และผู้ปฏิบัติงานนั้น ได้รับการตอบสนองตามความต้องการ รวมถึง สภาวะการณ์รับรู้ภายในเป็น ความคาดหวังของบุคคลในองค์การอันเป็นผลสืบเนื่องมาจากปัจจัยต่างๆ ภายในองค์การถ้าปัจจัยเหล่านั้นสามารถตอบสนองความต้องการ ความคาดหวังของตนเองได้อย่างเหมาะสม ก็จะมีผลทำให้เกิดความพึงพอใจ แต่ถ้าไม่สามารถตอบสนองตามต้องการ ความคาดหวังของตนเองได้ก็จะมีผลทำให้เกิดความไม่พึงพอใจ และจะมีผลต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน สิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงาน ซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์การ โดยมีความสำคัญของความพึงพอใจกล่าวคือ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานเป็นความรู้สึกรวมของบุคคลที่มีต่อการทำงานในทางบวกเป็นความสุขของบุคคลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานและได้รับผลตอบแทนความพึงพอใจการ

ปฏิบัติงานและได้รับผลตอบแทนคือผลที่เป็นความพึงพอใจที่ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกกระตือรือร้นที่มีความมุ่งมั่นที่จะทำงาน มีขวัญและกำลังใจ สิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงาน รวมทั้งการส่งผลต่อความสำเร็จและเป็นไปตามเป้าหมายขององค์กร และหลักการสร้างความพึงพอใจดังนี้ 1. ความมั่นคงปลอดภัยและความสะดวกสบาย บุคคลทุกคนในองค์กรต้องการมาตรฐานการครองชีพที่ดี มีความมั่นคงปลอดภัย มีความสะดวกสบายพอสมควร ต้องการปัจจัยสี่ไม่ต้องวิตกกังวลในเรื่องการเงิน 2. สภาพการทำงานที่น่าชื่นชมยินดี คุณภาพของสถานที่ทำงาน และสภาพแวดล้อมที่ดี 3. ความรู้สึกเป็นเจ้าของ ถ้าพนักงานมีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของกิจการเขาจะผลิตสิ่งของอย่างดีมีความระมัดระวังเหมือนกับสิ่งนั้นเป็นของตัวเอง 4. การปฏิบัติต่อกันอย่างเที่ยงธรรม 5. ความรู้สึกสัมฤทธิ์ผล 6. ความรู้สึกว่ามีค่าสำคัญ 7. การมีส่วนร่วมในการวางนโยบาย 8. การนับถือตนเอง การที่พนักงานจะเกิดความพึงพอใจในงานอย่างเต็มที่นั้นงานนั้นจะต้องช่วยให้คนทำงานรู้สึกเคารพนับถือตนเอง

สำหรับการบริหารโรงเรียนเอกชนนั้น หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมกันดำเนินเพื่อให้ การบริหารทางการศึกษาแก่เยาวชนและชุมชนเกิดพัฒนาการด้านความรู้ความสามารถ ทักษะ ค่านิยมและคุณค่าต่าง ๆ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมและประเทศชาติ ตามโครงสร้างระบบการบริหารงานโรงเรียนเอกชน ซึ่งการบริหารเป็นกระบวนการทางสังคม ที่ผู้บริหารจะต้องดำเนินงานให้สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิกในสังคม โดยมีลักษณะของโรงเรียนเอกชน โดยปกติแล้วหลักสูตรจะเป็นตัวกำหนดเกณฑ์และแนวดำเนินการให้โรงเรียนปฏิบัติเพื่อมุ่งไปสู่มาตรฐานที่สังคมต้องการ เมื่อพูดถึงคุณภาพของโรงเรียนตัวบ่งชี้ที่สำคัญและคนส่วนใหญ่ต้องนึกถึงคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านของเด็กทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยกลุ่มเอกชนที่เข้ามาจัดการศึกษาเป็นกลุ่มบุคคลทั่วไปที่สนใจมาลงทุนและดำเนินการในเชิงธุรกิจ ซึ่งมีบทบาทความสำคัญของการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ถือได้ว่าเป็นบทบาทในการช่วยจัดการศึกษาแทนในส่วนที่รัฐบาลจัดไม่ได้ บทบาทที่ช่วยสนองความต้องการของผู้ปกครอง เช่น การเน้นระเบียบวินัย คุณธรรม ศีลธรรม หรือความสามารถทางด้านภาษา และอาชีพต่าง ๆ และบางโรงเรียนก็สามารถจัดการศึกษาที่มีคุณภาพจนเป็นผู้นำหรือเป็นตัวอย่างให้แก่รัฐบาลได้ ในระยะที่รัฐ

ยังต้องรับผิดชอบการจัดการศึกษาภาคบังคับของชาติโรงเรียนเอกชนมีส่วนช่วยเหลือรัฐในหลายด้านโดยเฉพาะด้านงบประมาณ

หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

ความพึงพอใจในการทำงาน หมายถึง ความรู้ที่ชอบหรือพอใจที่มีต่อองค์ประกอบและสิ่งจูงใจในด้านต่างๆ ของงาน และผู้ปฏิบัติงานนั้น ได้รับการตอบสนองตามความต้องการ (กิติมา ปรีดีติลล (2549 : 21)

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานเกิดจากการได้รับการตอบสนองทางอารมณ์ของบุคคล อาจเป็นเงินเดือนผลประโยชน์ตอบแทนแลการกำกับดูแล ความพึงพอใจในงานสูงหรือต่ำย่อมขึ้นอยู่กับประกอบต่างๆรวมทั้งความต้องการของบุคคล ลักษณะของงานขอบเขตของงาน สภาพการทำงาน และบุคลิกภาพของแต่ละบุคคล (เฟรนช์ (French, 1994; อ้างถึงใน กัมปนาท มีสงวนนิล, 2545 : 55)

ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกรวมของบุคคลที่มีต่อการทำงานในทางบวก เป็นความสุขของบุคคลที่เกิดจากการปฏิบัติงาน และได้รับผลตอบแทน คือ ผลที่เป็นความพึงพอใจที่ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกกระตือรือร้นมีความมุ่งมั่นที่จะทำงาน มีขวัญกำลังใจ สิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงานรวมทั้งการส่งผลต่อความสำเร็จ และเป็นไปตามเป้าหมายขององค์การ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2545 : 143)

ความพึงพอใจเป็นสภาวะการณ์รับรู้ภายในเป็นความคาดหวังของบุคคลในองค์การอันเป็นผลสืบเนื่องมาจากปัจจัยต่างๆ ภายในองค์การถ้าปัจจัยเหล่านั้นสามารถตอบสนองความต้องการ ความคาดหวังของตนเองได้อย่างเหมาะสม ก็มีผลทำให้เกิดความพึงพอใจ แต่ถ้าไม่สามารถตอบสนองตามต้องการ ความคาดหวังของตนเองได้ก็จะมีผลทำให้เกิดความไม่พึงพอใจ และจะมีผลต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน สิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงาน ซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์การ (กัมปนาท มีสงวนนิล (2545 : 11)

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน หมายถึงความรู้สึกพอใจในงานที่ทำและเต็มใจที่จะปฏิบัติงานนั้นให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์การคนจะรู้สึกพอใจในงานที่ทำเมื่องานนั้นให้ผลประโยชน์ตอบแทนทั้งทางด้านวัตถุ และทางด้านจิตใจเพื่อสามารถสนองความ

ต้องการขั้นพื้นฐานของเขาได้ (สเตราส์ และเซเลส (Struass & Sayles, 1980; อ้างถึงใน กิติมา ปรีดีติลล, 2529: 321)

ความสำคัญของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานเป็นความรู้สึกรวมของบุคคลที่มีต่อการทำงานในทางบวกเป็นความสุขของบุคคลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานและได้รับผลตอบแทนความพึงพอใจการปฏิบัติงานและได้รับผลตอบแทนคือผลที่เป็นความพึงพอใจที่ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกกระตือรือร้นที่มีความมุ่งมั่นที่จะทำงาน มีขวัญและกำลังใจ สิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงาน รวมทั้งการส่งผลต่อความสำเร็จและเป็นไปตามเป้าหมายขององค์การเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า การบริหารงานในสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จนั้นผู้บริหารสถานศึกษาสามารถที่จะนำปัจจัยต่างๆ มากมายที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาเกิดความพึงพอใจและปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความคิดริเริ่มในการวางแผนจัดองค์การ การบริหารภายในองค์การอย่างหลากหลาย ตลอดจนแสวงหาปัจจัยแวดล้อมต่างๆ ที่จะทำใหสถานศึกษาได้พัฒนาตามเป้าหมายของสถานศึกษา ภาระหน้าที่ที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การพยายามชักชวนโน้มน้าวจิตใจให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาทุกคนเต็มใจ และร่วมมือร่วมใจกันที่จะปฏิบัติหน้าที่ซึ่งจะทำให้งานต่างๆ ใน สถานศึกษาประสบผลสำเร็จ ปัจจัยแวดล้อมในการสร้างบรรยากาศการปฏิบัติงานดังกล่าวส่วนหนึ่งก็คือความพึงพอใจนั่นเอง

ความสำคัญของการศึกษาความพึงพอใจ มีดังนี้

1. การรับรู้ปัจจัยต่างๆ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจงาน ทำให้หน่วยงานสามารถไปใช้ในการสร้างปัจจัยเหล่านี้ให้เกิดขึ้นเป็นประโยชน์ต่อการทำงาน
2. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ทำให้บุคคลมีความตั้งใจในการทำงาน ลดการขาดงาน การลางาน การมาทำงานสาย และขาดความรับผิดชอบที่มีต่องาน
3. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานเป็นการเพิ่มผลผลิตของบุคคลทำให้องค์การมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ได้บรรลุเป้าหมายขององค์การ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2545 : 143)

หลักการสร้างความพึงพอใจ

ได้กล่าวถึงวิธีการและกิจกรรมหลายประการที่ใช้เป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างความพึงพอใจในงานให้เกิดขึ้นซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. ความมั่นคงปลอดภัยและความสะดวกสบาย บุคคลทุกคนในองค์การต้องการมาตรฐานการครองชีพที่ดี มีความมั่นคงปลอดภัย มีความสะดวกสบายพอสมควร ต้องการปัจจัยที่ไม่ต้องวิตกกังวลในเรื่องการเงิน การมีสภาพเป็นพนักงานถาวร การให้ค่ารักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วยและการมีการประกันสุขภาพ สิ่งเหล่านี้ย่อมทำให้คนงานไม่ต้องดิ้นรน ทำงานด้วยความสุขและมีความพอใจในงาน
2. สภาพการทำงานที่น่าชื่นชมยินดี คุณภาพของสถานที่ที่ทำงาน และสภาพแวดล้อมที่ดี เช่น มีการจัดบริเวณร่มรื่น เครื่องใช้สำนักงานต่างๆ ทันสมัย เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ช่วยให้บรรยากาศในการทำงานเป็นที่น่าพอใจ ซึ่งเป็นผลให้ผู้ทำงานเกิดการผ่อนคลาย มีพลังใจและมีความกระตือรือร้นในการทำงานมากขึ้น
3. ความรู้สึกเป็นเจ้าของ ถ้าพนักงานมีความรู้สึกที่ตนเองเป็นส่วนหนึ่งของกิจการเขาจะผลิตสิ่งของอย่างดีมีความระมัดระวังเหมือนกับสิ่งนั้นเป็นของตัวเอง องค์การควรสร้างให้ทุกคนมีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มด้วยหลายๆ วิธี เช่น การให้โอกาสมีส่วนร่วมในกิจกรรมการให้พบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีการวางแผนร่วมกัน เป็นต้น สิ่งเหล่านี้จะเสริมสร้างความรับผิดชอบงานและความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจการ ตลอดจนความเป็นกันเองในกลุ่มมากขึ้น
4. การปฏิบัติต่อกันอย่างเที่ยงธรรม ถ้าผู้บังคับมีการเล่นพรรคเล่นพวก หรือมีการจ่ายค่าตอบแทน มีการเลื่อนขั้นเงินเดือน มีการแจกงานต่างๆ ที่เลื่อมล้ำกันจะทำให้พนักงานเกิดความไม่พอใจ มีการแบ่งแยกตัวเองออกจากกลุ่ม ไม่ยอมทำงานกับกลุ่มเป็นการสร้างความรู้สึกในแง่ความไม่เที่ยงธรรม
5. ความรู้สึกสัมฤทธิ์ผล พนักงานทุกคนต้องการให้งานของตนสัมฤทธิ์ผล ต้องการรู้สึกว่ามีความสามารถและได้ช่วยเหลือองค์การอย่างแท้จริง ทำให้งานส่วนร่วมเจริญก้าวหน้าความรู้สึกเช่นนี้จะทำให้เขาเกิดความพอใจในงาน ความรู้สึกดังกล่าวได้แก่ ความรู้สึกเชื่อมั่นในความสามารถของตนที่ทำงานประสบผลสำเร็จ ความรู้สึกว่าเขากำลังช่วยเหลือชุมชนหรือสังคมด้วยงานที่ทำ และความรู้สึกว่าเขาเจริญรุ่งเรือง จากความรู้สึก

ประสบความสำเร็จนี้พนักงานควรจะได้รับ การส่งเสริมเลื่อนฐานะในตำแหน่งหน้าที่การงาน ด้วยระบบการพิจารณาผลงาน

6. ความรู้สึกว่ามีความสำคัญ ทุกคนย่อมปรารถนาได้รับการยอมรับหรือ ตระหนักคุณค่าว่ามีความสำคัญ ต้องการยอมรับว่างานของเขาได้ผลดี ต้องการคำชมเชย สิ่ง เหล่านี้เป็นสิ่งกระตุ้นให้เขาเกิดความพอใจในงาน การให้ความรู้สึกที่ว่ามีค่าสำคัญนั้นอาจ กระทำได้หลายอย่าง เช่นรับฟังความคิดเห็นหรือขอคำปรึกษาหารือ การให้เกียรติยกย่อง ผลงานดีเด่น เป็นต้น

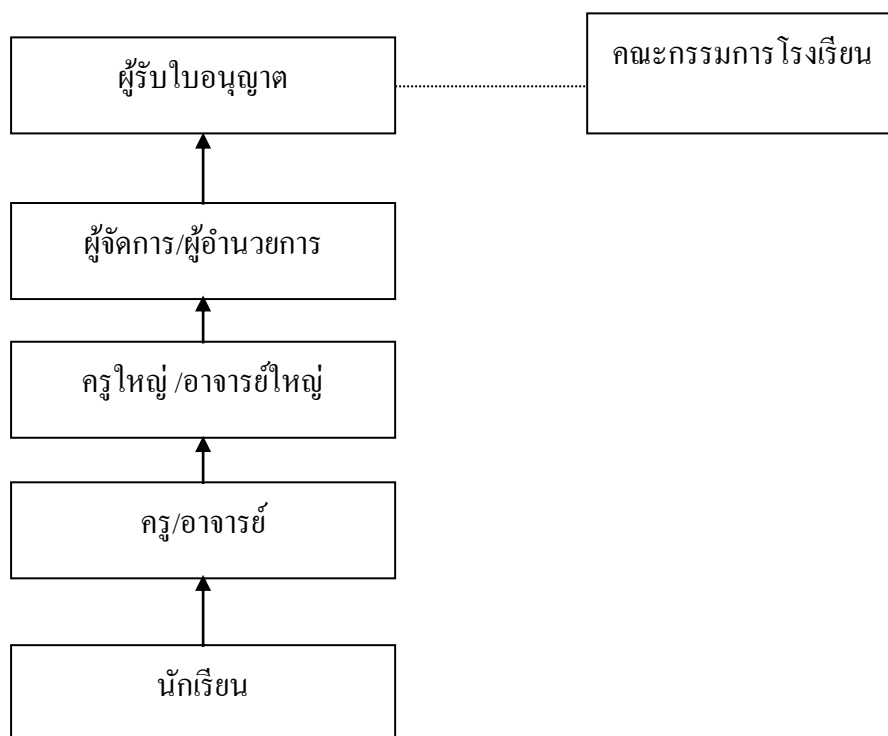
7. การมีส่วนร่วมในการวางนโยบาย การกำหนดนโยบายร่วมกันระหว่าง ผู้บริหาร ระดับสูงและพนักงาน จะช่วยเสริมสร้างความรู้สึกพอใจในงานมากยิ่งขึ้น เพราะ แสดงถึงความเป็นประชาธิปไตยที่ผู้ใหญ่มองว่าเสียสละน้อย การเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนด นโยบายเป็นการสนองแรงผลักดันพื้นฐานของมนุษย์ที่ต้องการความเป็นอิสระเสรีในการ แสดงออก ซึ่งการมีส่วนร่วมทำให้เห็นถึงความสำคัญของตนถ้าหากสิ่งใดก็ตามที่เกิดจากกลุ่ม ย่อมต้องรับผิดชอบและเกี่ยวข้องด้วยในการที่จะทำให้อะไรนั้นประสบความสำเร็จ

8. การนับถือตนเอง การที่พนักงานจะเกิดความพึงพอใจในงานอย่างเต็มทีนั้น งานนั้นจะต้องช่วยให้คนทำงานรู้สึกเคารพนับถือตนเอง โดยทุกคนจะเข้าไปมีส่วนร่วมในงาน ด้วยความรู้สึกเท่าเทียมกับผู้อื่น เขาจะไม่รู้สึกเคารพตนเอง ถ้าเขาถูกคิดว่ามีปมด้อย การ ทำงานที่มีวินัยในตนเองและมีการนำตนเอง ขวัญในการทำงานจะสูง กฎเกณฑ์ข้อบังคับต่างๆ ก็มีน้อยลงได้ (กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 24-30)

การบริหารโรงเรียนเอกชน

การบริหารโรงเรียน หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมกันดำเนิน เพื่อให้ การบริหารทางการศึกษาแก่เยาวชนและชุมชนเกิดพัฒนาการด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะ ค่านิยมและคุณค่าต่าง ๆ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมและ ประเทศชาติ (นพพงษ์ บุญจิตราดุล 2522 : 15-16)

การบริหารโรงเรียนเอกชนเป็นการบริหารโดยองค์คณะบุคคล ซึ่งมีโครงสร้างระบบ การบริหารงาน แผนภาพที่ 2 (กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ, 2526 : 31)

ภาพที่ 2 โครงสร้างระบบการบริหารงานโรงเรียนเอกชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2546, : 31)

รายละเอียดของโครงสร้างระบบบริหารโรงเรียนเอกชนตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2547 : 1) ให้ความหมายไว้ดังนี้

ผู้รับใบอนุญาต หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียน

ผู้จัดการ หมายความว่า ผู้ทำหน้าที่ผู้จัดการหรือผู้อำนวยการโรงเรียน

ครูใหญ่ หมายความว่า ผู้ทำหน้าที่ครูใหญ่หรืออาจารย์ใหญ่

ครู หมายความว่า ผู้ทำหน้าที่ครูหรืออาจารย์

นักเรียน หมายความว่า ผู้รับการศึกษาจากโรงเรียน

มาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2537: 6) กล่าวว่า คณะกรรมการอำนวยการ ประกอบด้วย ผู้รับใบอนุญาตหรือผู้แทนของนิติบุคคลที่ได้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการหนึ่งคนและบุคคลอื่นซึ่งผู้รับใบอนุญาตแต่งตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าห้าคน

แต่ไม่เกินแปดคน ในจำนวนนี้อาจน้อยต้องเป็นผู้แทนของครูในโรงเรียนนั้นหนึ่งคน และผู้แทนของผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนนั้นหนึ่งคนเป็นกรรมการ และให้ครูใหญ่เป็นกรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการอำนวยการมีหน้าที่ดังนี้

1. ควบคุมดูแลให้โรงเรียนปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น

2. พิจารณาวินิจฉัยคำร้องทุกข์ของครู นักเรียน หรือผู้ปกครองนักเรียน

3. เสนอความคิดเห็นและให้คำแนะนำแก่ผู้รับใบอนุญาตเกี่ยวกับนโยบาย และการดำเนินงานของโรงเรียน

กล่าวว่า การบริหารการศึกษาเอกชน เป็นการจัดการศึกษาโดยเอกชนเป็นผู้ลงทุน ซึ่งใช้ทรัพยากรบริหาร คือ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์และการจัดการ อันมีวัตถุประสงค์เพื่อการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีสำนักงานบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเป็นผู้ให้การสนับสนุน ด้านมาตรฐานคุณภาพของการจัดการศึกษาที่เน้นการรับรองมาตรฐานคุณภาพ กล่าวคือเป็นตัวกำหนดจำนวนนักเรียนและ การยอมรับจากผู้ปกครอง โดยมีรายละเอียดการบริหารดังนี้

ระบบการบริหาร

การบริหาร ในทางทฤษฎีมีผู้ให้ความหมายของคำว่า “การบริหาร” ไว้ต่างกันบางท่านถือว่า การบริหารเป็นกระบวนการทางสังคม ที่ผู้บริหารจะต้องดำเนินงานให้สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิกในสังคม บางท่านถือว่าการบริหาร เป็นกระบวนการแก้ปัญหาอย่างหนึ่งซึ่งแฮริส (Harris, 1960 : 19) กล่าวว่า การบริหารการศึกษาเป็นกระบวนการในการสร้างบูรณาการแห่งความสามารถของบุคคลและการนำประโยชน์จากวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ มาใช้อย่างเหมาะสม เพื่อช่วยให้มีการพัฒนาคุณภาพของมนุษย์อย่างมีประสิทธิภาพ และในการนี้ไม่เพียงแต่มุ่งที่อนุชนของชาติเท่านั้น แต่ยังให้การพัฒนาบุคคลต่าง ๆ ของโรงเรียนด้วย

จะเห็นว่า การบริหารโรงเรียนเอกชน การบริหารโรงเรียน หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมกันดำเนินเพื่อให้ การบริหารทางการศึกษาแก่เยาวชนและชุมชนเกิดพัฒนาการด้านความรู้ความสามารถ ทักษะคติ ค่านิยมและคุณค่าต่าง ๆ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมและประเทศชาติ ตามโครงสร้างระบบการบริหารงานโรงเรียนเอกชน ซึ่งการบริหารเป็นกระบวนการทางสังคม ที่ผู้บริหารจะต้องดำเนินงานให้สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิกในสังคม

ลักษณะของโรงเรียนเอกชน

โดยปกติแล้วหลักสูตรจะเป็นตัวกำหนดเกณฑ์และแนวดำเนินการให้โรงเรียนปฏิบัติเพื่อบ่มบ่มไปสู่มาตรฐานที่สังคมต้องการ เมื่อพูดถึงคุณภาพของโรงเรียนตัวบ่งชี้ที่สำคัญและคนส่วนใหญ่ต้องนึกถึงคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หากพูดในความหมายที่กว้าง คงไม่ได้มุ่งเฉพาะทางวิชาการเพียงอย่างเดียว แนวความคิดในการพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน น่าจะครอบคลุมถึงคุณลักษณะที่ส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านของเด็กทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา นักการศึกษาหลายท่านได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะของโรงเรียนที่ดีไว้ต่าง ๆ กัน (จิรศักดิ์ อร่ามศรี (2544 : 19)

โรงเรียนที่ดีว่าต้องมีลักษณะ ดังนี้ มีอาคารและบริเวณดี มีสภาพแวดล้อมดี ปราศจากสิ่งรบกวน สามารถสนองความต้องการทางวิชาการของผู้เรียนตามที่คาดหวังไว้ สอนสนองความต้องการในด้านการแสดงออกทางกิจกรรมได้ดีประกอบด้วยคณะครู ซึ่งมีเจตคติที่ดีต่อการศึกษาศึกษาของเด็ก โดยอุทิศเวลาให้แก่เด็กเป็นรายบุคคลมีบริการที่ดี ครูใหญ่สนใจงานวิชาการ และการปรับปรุงโรงเรียนอยู่เสมอ มีความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนดี มีการจัดสื่อการสอน สื่อการเรียนและแหล่งวิชา ที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ ค้นคว้าได้ กว้างขวาง (ปรีชา นิพนธ์วิทยา (2526 : 293)

บทบาทความสำคัญของการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน

ภาคเอกชนเป็นผู้บุกเบิกการศึกษาในระบบของไทยและมีบทบาทในการจัดการศึกษาควบคู่กับการจัดการศึกษาของรัฐบาลมาโดยตลอด แม้ว่าในช่วงแรกกลุ่มเอกชนที่เข้ามาจัดการศึกษา เป็นกลุ่มศาสนาที่มุ่งเผยแผ่ศาสนาก็ตาม แต่ในระยะหลังจนถึงปัจจุบันกลุ่มเอกชนที่เข้ามาจัดการศึกษาเป็นกลุ่มบุคคลทั่วไปที่สนใจมาลงทุนและดำเนินการในเชิงธุรกิจ และกลุ่มเป้าหมายที่จะให้บริการการศึกษาก็เปิดกว้างครอบคลุมถึงประชาชนส่วนใหญ่ ในชุมชนจึงทำให้การศึกษาเอกชนได้มีบทบาทสำคัญต่อชุมชนต่าง ๆ หลายประการ อาทิ บทบาทในการช่วยจัดการศึกษาแทนในส่วนที่รัฐบาลจัดไม่ได้ บทบาทที่ช่วยสนองความต้องการของผู้ปกครอง เช่น การเน้นระเบียบวินัย คุณธรรม ศีลธรรม หรือความสามารถทางด้านภาษา และอาชีพต่าง ๆ และบางโรงเรียนก็สามารถจัดการศึกษาที่มีคุณภาพจนเป็นผู้นำหรือเป็นตัวอย่างให้แก่รัฐบาลได้

ในระบอบที่รัฐยังต้องรับผิดชอบการจัดการศึกษาภาคบังคับของชาติโรงเรียนเอกชนมีส่วนช่วยเหลือรัฐในหลายด้านโดยเฉพาะด้านงบประมาณ เอกชนต้องปรับตัวเองหลายครั้งตามนโยบายของรัฐที่เปลี่ยนไป เช่นการที่มาตรฐานการศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลสูงขึ้นเรื่อยๆจนสามารถแข่งขันกับโรงเรียนเอกชนได้ การที่รัฐควบคุมโรงเรียนเอกชนไม่แสวงหากำไร ปัญหาตกต่ำทางเศรษฐกิจ ล้วนแล้วแต่ส่งผลกระทบการดำเนินงานการศึกษาเอกชน คือโรงเรียนที่มุ่งหน้าหากำไรแต่ไม่ได้มาตรฐานก็อาจต้องล้มเลิกไป แต่โรงเรียนที่ได้มาตรฐานสูงเป็นที่นิยมของผู้ปกครองทั่วไป ถูกจำกัดการเพิ่มทุนประสิทธิภาพ จนอาจทำให้มาตรฐานลดลงและผลต่อเนื่องคือการแข่งขันระหว่างโรงเรียนเอกชนและโรงเรียนรัฐบาลทั้งทางตรงและทางอ้อม

ในหลาย ๆ เรื่อง ทั้งคุณภาพก็จะลดลงด้วย และจากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น รัฐจึงพึงส่งเสริมให้โรงเรียนเอกชนสามารถพัฒนาขีดความสามารถของตนเองได้อย่างเต็มที่ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการศึกษาของชาติโดยส่วนรวมจากความสำเร็จของการจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชน การเปลี่ยนนโยบายของรัฐการเปลี่ยนแปลงสังคม และสภาพที่โรงเรียนเอกชนถูกควบคุมด้วยข้อจำกัดหลายประการจากรัฐนี้เอง ทำให้โรงเรียนเอกชนต้องหยุดชะงัก (ระหว่าง พ.ศ. 2503 – 2518) จำนวนนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนเอกชนก็ลดลง การศึกษาที่ดำเนินการโดยรัฐขยายตัวไปมากแต่รัฐไม่สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมาย เพราะปัญหางบประมาณ การขาดครู อาคาร สถานที่ จึงสนับสนุนให้เอกชนเข้ามาช่วยดำเนินการ (จิรศักดิ์ อร่ามศรี (2544 : 12-13)

สรุป

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้ที่ชอบหรือพอใจที่มีต่อองค์ประกอบและสิ่งจูงใจในด้านต่างๆ ของงาน และผู้ปฏิบัติงานนั้น ได้รับการตอบสนองตามความต้องการ รวมถึงสภาวะการรับรู้ภายในเป็นความคาดหวังของบุคคลในองค์การอันเป็นผลสืบเนื่องมาจากปัจจัยต่างๆ ภายในองค์การถ้าปัจจัยเหล่านั้นสามารถตอบสนองความต้องการ ความคาดหวังของตนเองได้อย่างเหมาะสม ก็มีผลทำให้เกิดความพึงพอใจ แต่ถ้าไม่สามารถตอบสนองตามความต้องการ ความคาดหวังของตนเองได้ก็จะมีผลทำให้เกิดความไม่พึงพอใจ และจะมีผลต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน สิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงาน ซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์การ โดยมีความสำคัญของความพึง

พอใจกล่าวคือ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานเป็นความรู้สึกรวมของบุคคลที่มีต่อการทำงาน ในทางบวกเป็นความสุขของบุคคลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานและได้รับผลตอบแทนความพึงพอใจการปฏิบัติงานและได้รับผลตอบแทนคือผลที่เป็นความพึงพอใจที่ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกกระตือรือร้นที่มีความมุ่งมั่นที่จะทำงาน มีขวัญและกำลังใจ สิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงาน รวมทั้งการส่งผลต่อความสำเร็จและเป็นไปตามเป้าหมายขององค์กร และหลักการสร้างความพึงพอใจดังนี้ 1. ความมั่นคงปลอดภัยและความสะดวกสบาย บุคคลทุกคนในองค์กรต้องการมาตรฐานการครองชีพที่ดี มีความมั่นคงปลอดภัย มีความสะดวกสบายพอสมควร ต้องการปัจจัยสี่ไม่ต้องวิตกกังวลในเรื่องการเงิน 2. สภาพการทำงานที่น่าชื่นชมยินดี คุณภาพของสถานที่ที่ทำงาน และสภาพแวดล้อมที่ดี 3. ความรู้สึกเป็นเจ้าของ ถ้าพนักงานมีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของกิจการเขาจะผลิตสิ่งของอย่างดีมีความระมัดระวังเหมือนกับสิ่งนั้นเป็นของตัวเอง 4. การปฏิบัติต่อกันอย่างเที่ยงธรรม 5. ความรู้สึกสัมฤทธิ์ผล 6. ความรู้สึกว่ามีค่าสำคัญ 7. การมีส่วนร่วมในการวางนโยบาย 8. การนับถือตนเอง การที่พนักงานจะเกิดความพึงพอใจในงานอย่างเต็มที่นั้นงานนั้นจะต้องช่วยให้คนทำงานรู้สึกเคารพนับถือตนเอง

สำหรับการบริหารโรงเรียนเอกชนนั้น หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมกันดำเนินเพื่อให้ การบริหารทางการศึกษาแก่เยาวชนและชุมชนเกิดพัฒนาการด้านความรู้ความสามารถ ทักษะ ค่านิยมและคุณค่าต่าง ๆ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมและประเทศชาติ ตามโครงสร้างระบบการบริหารงานโรงเรียนเอกชน ซึ่งการบริหารเป็นกระบวนการทางสังคม ที่ผู้บริหารจะต้องดำเนินงานให้สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิกในสังคม โดยมีลักษณะของโรงเรียนเอกชน โดยปกติแล้วหลักสูตรจะเป็นตัวกำหนดเกณฑ์และแนวดำเนินการให้โรงเรียนปฏิบัติเพื่อมุ่งไปสู่มาตรฐานที่สังคมต้องการ เมื่อพูดถึงคุณภาพของโรงเรียนตัวบ่งชี้ที่สำคัญและคนส่วนใหญ่ต้องนึกถึงคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านของเด็กทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยกลุ่มเอกชนที่เข้ามาจัดการศึกษาเป็นกลุ่มบุคคลทั่วไปที่สนใจมาลงทุนและดำเนินการในเชิงธุรกิจ ซึ่งมีบทบาทความสำคัญของการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ถือได้ว่าเป็นบทบาทในการช่วยจัดการศึกษาแทนในส่วนที่รัฐบาลจัดไม่ได้ บทบาทที่ช่วยสนองความต้องการของผู้ปกครอง เช่น การเน้นระเบียบวินัย คุณธรรม ศีลธรรม หรือความสามารถทางด้านภาษา และอาชีพต่าง ๆ และบางโรงเรียน

ก็สามารถจัดการศึกษาที่มีคุณภาพจนเป็นผู้นำหรือเป็นตัวอย่างให้แก่รัฐบาลได้ ในระยะที่รัฐ
ยังต้องรับผิดชอบการจัดการศึกษาภาคบังคับของชาติโรงเรียนเอกชนมีส่วนช่วยเหลือรัฐใน
หลายด้านโดยเฉพาะด้านงบประมาณ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ.(2551). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว.
- กัมปนาท มีสวนนิล.(2545) . “ความพึงพอใจของครูต่อวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งของ
ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม” วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต. คณะครุศาสตร์ : สถาบันราชภัฏนครปฐม.
- กิตติมา ปรีดีติลล.(2549). *ทฤษฎีการบริหารองค์การ*. กรุงเทพฯ : ธนะการพิมพ์.
- จิรศักดิ์ อร่ามศรี.(2544). “การปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน
ระดับ อาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต.
บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์.(2522). *หลักการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เอส
เอ็ม เอส.
- ปรีชา นิพนธ์วิทยา. (2526). *การประถมศึกษากับการพัฒนา*. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2545). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ : สหมิตรออฟเซต.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2549). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545*. กรุงเทพฯ : สำนักงานปฏิรูป
การศึกษา (องค์การมหาชน).
- Harris, Chester W.(1960). *Encyclopedia of Educational Research*. 3 rd ed . New
York : Mcmillan Company. 1564 p.